

c) Omsætningen: En kort historisk Oversigt over Handelens Udvikling samt de legale Forhold, hvorunder denne Udvikling er foregaaet — den nuværende legale Ordning af Handelsnæringen — Toldlovgivningen.

Godsbefordringen — Skibsfartens Omfang — Fragtfarten. — Jernbanernes Benyttelse — Postbefordringen.

Endelig fremstilles saavel den indenrigske som særlig den udenrigske Vareomsætning — med nærmere Belysning af de vigtigste Udførselsgenstande og Indførselsgenstande — de omfattede Værdier — den Andel, de enkelte Byer have i Omsætningen m. v.

6) Social-økonomiske Forhold: Arbejdsklassens Raar.

Boliger — Arbejdsløn — Indvandring og Udvandring — Sparekasser — Selvhjælpsforeninger m. v.

IV. Statslivet.

1) Finansvæsenet: Finanshistorie — Den nuværende Finanztilstand — Skatternes Fordeling — deres forholdsvis Udrebelse af Befolkningens forskellige Dele m. v.

2) Kulturforholdene — særlig Skolevæsenet.

3) Sufitsvæsenet — Retsspleien og dens Resultater.

4) Udførelsesstatistik — med andre Militærvæsenet vedrørende Forhold.

5) Valgstatistik.

V. Kommunalforholdene. 1) Kommunernes Indtægter og Udgifter — Formueskatten — Beskatningsforhold. 2) Fattigvæsen. 3) Skolevæsen m. v.

VI. Bilandene og Kolonierne.

I Overensstemmelse med omstaaende Plan tænkes Værket at ville udgjøre 5 (eller maaske 6)

Bind.

1ste Bind: Land og Folk.

2de —

3die —

4de —

5te —

} Folkets Virksomhed samt økonomisk-socialt Forhold.

— Statslivet — Kommunerne — Bilandene og Kolonierne (muligen 2 Bind).

Værket tænkes udarbejdet og udgivet i Løbet af 5—6 Aar, men agtes ikke udgivet i den her angivne Orden. Dels af Hensyn til Bessaffenheden af det foreliggende og i den nærmeste Tid fremkommende statistiske Materiale, dels særlig af Hensyn til Omstændigheden af at kunne lægge Folketællingen af 1880 til Grund for Ufsnittene om Befolkningsforholdene og den industrielle Produktion, hvorved Værket dels vil blive fuldstændigere, dels vil bevare sin praktiske Brugbarhed i længere Tid, uden at behøve Tillæg og Rettelser af betydeligt Omfang, anses det nemlig for rettest at paabegynde Udgivelsen med Agerbrugs- og Omsætningsstatistikken, til hvilket allerede alt fornødent Materiale vil have tilstede i det kommende Aar. I Løbet af Aarene 1876 og 1877 formenes da disse to Bind at kunne gjøres færdige og udkomme i Trykken.

Maaget det ikke er muligt allerede nu med Bestemthed at angive Værkets Omfang, antages dog hvert Bind ved den ovenstaaende Fordeling at ville udgjøre imellem 20 og 30 Ark, hvortil endnu komme grafiske Fremstillinger og Kort.

Udvalgets Flertal tiltræder Forslaget.

181) Post 18. I Henhold til Bet. Nr. 133 foreslaas her opsæt et Beløb af 13,000 Kr. til Prøver og Forsøg.

182) Post 20. a. d. og h. Der er atter iaar forlangt en større Bevilling til Underofficersholiger, nemlig 94,000 Kr. Udvalgets Flertal maa henholde sig til sin tidligere Stilling til denne Sag. Saalænge man ikke har gennemført Hærens Revision og derefter fastsat Garnisonens Størrelse her i Kjøbenhavn, finder man det ikke rigtigt at gaa til disse Udgifter. Det Samme gjælder Hoveddistandsettelsen af Strandgadens Kaserne. Man maa derhos være af den Formening, at Kjøbenhavns Kommune i Forhold til andre Garnisonssteder burde yde et forøget Tilskud til